

MIR LJUDEM NA ZEMLJI!

Ali si morete misliti lepše želje? Mir na zemlji! —

Mir ljudem, ki so **dobre volje**, to je onim, ki hrepene po miru, ki vstrajno delujejo za to, da zavlada mir.

Mir, katerega vsebujejo te svetopisemske besede, pa ni le oni mir, ki nastane, kadar počiva orožje, kadar poneha grmenje topov in kadar se vrne vojak nazaj k mirnemu delu svojih očetov.

Mir, vsebovan v tem reku, je veliko obširnejši. Obsega namreč vse, kar dela človeka v resnici človeka.

Človek je družabno bitje in kot tako navezano na vzajemnost. Brez dobre volje ni nobenega življenja, nobenega napredka.

V besedah: „Mir ljudem na zemlji“ so nadalje vsebovane najlepše čednosti, ki so se razvile tekom tisočletij v človeških srcih. Te so popustljivost, milosrčnost in odpuščanje. —

Brez teh lastnosti bi človek ne bil človek in čim manj jih goji, tem bolj se oddaljuje od idealnega človeka, tem bolj je sličn divji živali, zasleduj oči in zasledovani od vseh strani.

Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. . .

Zopet bodo zapeli božični zvonovi ter ponesli preko gora in voda vest, da je bil rojen Odrašenik.

Rojen v davnih časih, v si- vi preteklosti, je še danes simbol. . . Ne simbol, ampak življenje, kvas življenja, s katerim je bil prekvašen celi svet.

Iz pokvarjenega, materialističnega poganstva je vzrastle nov svet in temelj temu novemu svetu je bilo krščanstvo.

Rodil se je Krist. . .

Besede polne upanja, posebno v časih, ko se je bojna vihra zgrnila nad Evropo ter je izpostavljeno pogibelji vse, kar se je ustvarilo v stoletjih napornega dela.

Skoro bi človek mislil, da je izgubil vsaki sled krščanstva, ki nas uči, da je ljubezen do bližnjega najvišja zapoved in največja čednost.

Sedanja vojna pa je v resnici le preiskušnja, skozi katero mora iti svet., čistilni proces, kateremu se je moralo podvreči človeštvo, da se vr-

ne k stari veri, globoko ukoreninjeni v srcih.

Razmišlja in razpravlja se o vzrokih vojne in glasi se, da so prišle evropske države iz ravnotežja, katero se bo zopet ustvarilo s končano vojno.

To je resnica, a še bolj resnica je, da se moderni svet vedno bolj obrača od Krista in njegovih nauk, da je njegov duh obrnjen zgolj na materialno stran, da išče le naslade in minljiva veselja in uživanja.

Spoprijeli so se veliki narodi, trpe pa najbolj majhni, katere se je potegnilo v krvavi ples. . .

In ti, slovenski rod, kako boš praznoval svoj letošnji Božič?

Veliko si trpel v tem poldrugem letu vojne, veliko tvoje dragocene krvi je bilo prelite in nešteti so grobovi, pod katerimi počivajo slovenski vojaki — junaki.

Ko smo praznovali lanski Božič, ste bili v Karpatih in na srbski meji. Bili ste v Franciji in Belgiji in težka bol vam je polnila srca. Loteval se vas

je obup, kajti slabo je kazalo za vašo stvar, za stvar, kateri ste hoteli žrtvovati svojo srčno kri.

Sovražnik je preplaval del domovine. . .

Ko pa je prispela nevarnost do vrhunca, ste pokazali, koliko neodoljive sile, koliko odporne moči je v vas. Pognali ste tujca preko mej. . .

A že je vstal drugi, zavrtnejši in pohlepnejši. „Prihrumel z gorkega je juga“ — in hotel ukrasti to, kar vam je bilo najdražje, — rodno slovensko grudo.

Tedaj pa je vstal vihar ogorčenja in pričel se je boj kot jih malo pomni svetovna zgodovina.

Nalik Špartancem pred Termopilami ste se postavili na mejo, ob gorska zaledja, s trdnim sklepom v srcih, da zmagate ali pa poginete. . .

In tako bodo zopet zadoneli božični zvonovi ter vas pozdravljali v strelnih jarkih in na samotnih postojankah kot nezmagane junake, kot nepremagljive branitelje rodne slovenske grude.

Pravo navdušenje slovenskih vojakov se je pokazalo posebno temeljito v borbi proti Italijanom, ki so šli v vojno iz samega pohlepa po plenu, po zaslužnjenu neitalijanskih narodov.

Kot vsako leto, se bo tudi letos praznovalo doma božične praznike. Duša slovenskega naroda pa bo pri njega sinovih v bojnih črtah in proti nebu se bodo dvigale vroče molitve za drage, ki se nahajajo v neprestani nevarnosti, stoječi na braniku ogrožene domovine.

Tak bo Božič doma. . .

In v Ameriki? Tu, v deželi svobode, bodo čustva slovenskega naroda precej slična onim rojakov v evropski domovini. Povsod, kjer se giblje in trudi slovenski delavec, bo letošnji Božič praznik spominov na dom, praznik upanja, da zasine naši očetnjavi lepša bodočnost, porojena iz krvi junakov, ki so jo žrtvovali, da obranijo dom pred sovražnikom.

In mir ljudem na zemlji. . .

Kedaj bo prišel zaželjeni

mir, kedaj bo konec tega stranskega prelihanja krvi? Kedaj se bodo narodi izpametovali ter pričeli kosati drug z drugim v mirnem delu ter pridobitvah na vseh poljih znanosti in vede?

Ni ga, ki bi mogel odgovoriti na to vprašanje. Neznana sila vodi narode v boj drug proti in vse izgube, vse žrtve ne izpametujejo človeštva.

Kje je rešitev?

Rešitev je v križu, v povratku človeštva k pravim naukom Krista. Njemu sledi oni, ki v resnici izpolnjuje njegove postave in ne oni, ki le brezsmiselno blebeče molitve, a nosi v srcu greh.

Pač se moli k Kristu, pač se oznanja njegov nauk, a srca so prazna, dovzetna le za posvetne skrbi, za posvetno uživanje.

Iz tega se pa poraja zavist posameznega proti drugemu in enega naroda proti drugemu in zadnji korak v tem zavistnem tekmovanju je nasilje in končno tudi vojna, — najstrašnejše zlo, kar si jih more misliti človek.

Sedaj pa je napočil božični čas, čas spomina na rojstvo onega, kojega nauk priznavamo, kateremu pa le v mali meri sledimo. . .

Skrivnostno ime!

Miloba, ki znači ta praznik, je tako velika, da je ne nadkrili noben drug praznik, niti Velika noč ne.

In je res nekaj tajinstvenega. . .

Narava počiva in objel jo je smrtni sen. Zamrznjeni so vrelci, v godovih je tiho in tudi zverjad si je poiskala varna zavetišča, iz katerih prihaja le takrat, kadar jo prisili k temu lakota.

Ljudje po deželi opravljajo le najpotrebnejša dela ter se radi zbirajo v sobah, kjer izpuhteva velika peč svojo gorkoto.

V ta čas počitka in zimskega spanja padejo prazniki, Božič.

Oživijo se mladostni spomini, ko smo se še mudili v krogu domače družine. S kakim in kako smo se veselili okusne pogače in drugih božičnih dobrot!

Ko je prišel končno toli zaželjeni božični večer, kakšna radost nas je navdajala!

Vse to je minulo in ostal je le še spomin na one srečne čase, ko smo, nič hudega sluteč, živeli življenje polno sreče in najlepših nad. . .

Sedaj nas je prijelo življenje s svojo trdo roko in spoznali smo vse gorje in vso bedo tega zemeljskega potovanja.

Življenje nas pa ni zlomilo, niti nam iztrgalo iz src idealov, ki so tvorili bistvo naše mladosti.

Le poglobilo jih je, napravilo bolj istinite, ker nam je sedaj znan prepad med vsakdanjim življenjem in idealom.

V času pa kot je božični, gleda duševno oko nazaj v preteklost, v mladost in človeka se loti hrepenenje, da se vrnejo oni zlati časi. Zaman!

Spomin pa je drag in svet. Zablestele bodo lučice, zavonili zvonovi in oznanjali rojstvo Krista, Odrašenika.

Srečen Božič vsem našega imena tu in onstram morja, v ponižnih slovenskih kočah, v strelnih jarkih, na ponosnih ladjah, v rovih in plavžih in povsod, kjer bijejo slovenska srca.

Srečen Božič. . .

BOŽIČNI PRAZNIKI ZAPUŠČENIH.

AN OUT DOOR CHRISTMAS TREE

Božični čas je v prvi vrsti oni, v katerem se kaže prav posebno razlika v u sodi, ki je bila podeljena človeškim otrokom. V vrvenju in pehanju vsakdanjega življenja se te razlike ne zapazi tako ostro. Ko pa pridejo prazniki kot so naprimer božični, je videti vso globino prepada, ki zija med različnimi sloji človeške družbe. Bogatim in dobrostoječim slojem je Božič čas velikega veselja. Vse se pripravlja, kaj bo dobilo in kaj bo dalo v dar. V vseh hišah se postavlja božična drevesca, znaša skupaj darove in otroci ugibajo, kaj bodo dobili za darilo.

Starišem dela preglavice ugoditi vsem zahtevam in prošnjam malih. Ta hoče to, drugi ono in želja in prošnja ni nikdar konec.

Tako v družinah, katerim je beda neznana, ki lahko potrošijo nekaj denarja za igrače in slične stvari.

Drugače pa je v družinah, v katerim je beda doma. Take družine se boje božičnih praznikov, kajti ob tej priliki se zavedata oče in mati vse bede, katero je naklonila usoda njima in njih zarodu.

Denarja je komaj za najpotrebnejša živila ali še tega ne.

Pride božični večer in družina prezeba v zaduhlem stanovanju. Nobenega božičnega drevesca, nikakih darov za male in na mizi jedil komaj toliko, da se nekoliko nasiti lačne želodce.

To je božični večer ubogih.

Domišljija otrok pa ne počiva ter si gradi zlate gradove v oblakih.

Tam nekje za plotom so našli otroci posušeno drevesce in pričeli so ga kititi z različno navlako, katero so bili znešli skupaj.

V resnici pretresljiv prizor na deco, ki se mora odpovedati vsemu veselju, kar polni sicer ob tem času srca otrok.

Otroci vedo, kaj jim je usojeno in kako veseli bi lahko bili, da jih postavila usoda na druga mesta, na mesta, kjer je pomanjkanje neznana stvar.

Tako praznujejo proletarski otroci svoj božični praznik...

ITALIJANI IN TRST.

Valentin Pittoni, avstrijski državni soc. dem. poslanec in izdajatelj lista „Il Lavoratore“ v Trstu, je pojasnil stališče avstrijskih Italijanov nekemu dopisniku takole:

„Še pred vojsko v maju l. 1914 sem govoril v skupni delegaciji v Budapešti proti italijanskemu imperijalizmu. Bil sem proti temu, da bi samo Italija imela Adrijo v rokah. Stal sem na stališču, da mora imeti vsak narod, ki prebiva ob njenem obrežju, tudi pravico do morja. Ves moj govor dva meseca pred vojsko je bil obsodba imperijalistične politike sedanjih odločujočih krogov v Italiji. Lahko mi je umljivo, da si je želel združitev z Italijo marsikateri Italijan. Toda vsak razsoden Italijan

je moral stremeti zatem, da se na vsak način prepreči vojska in njene posledice, ki bi nastale radi misli, da ni možna uresničiti združenja Italijanov brez vojske z Avstrijo, da celo brez splošne evropske vojske. Če pomislimo, da so avstrijski kraji, v katerih bivajo Italijani, narodno zelo pomešani in da pri tvorbi države ne odločajo le narodni, nego tudi ekonomski in geografski činitelji, potem mora vsak trezen Italijan razumeti, da moramo odklanjati vsako iredentistično stremeljenje.

Kakšna je usoda avstrijskih Italijanov? Morajo li obupati? Nasprotno vidim, da jih čakajo še velike naloge. Najpoprej pa morajo spoznati — večina je že — da je konec svetovne vlade Rima in je konec svetovne vlade Benetk s prisvajanjem. Nasprotno pa civilizatorično delo Italijanov ob Adriji še ni končano. Av-

strijski Italijani so poklicani, da posredujejo med staro zapadno kulturo ter mladimi napredujočimi narodi na vzhodu. To ni lahka stvar. Lažje je seveda staviti gradove v oblake in naslajati se ob velikih zgodovinskih spominih na starodavni Rim.

Gospodarske koristi vežejo Trst z Avstrijo. Trstovo bogastvo tiči v njegovi luki, v njegovem izvažanju in dovažanju. S tem pa je v zvezi ladjedelniška industrija ter druge take panoge, ki žive od ladjedelništva. Po svoji naravi more biti naše zaledje edinole Avstrija. Večina prebivalcev živi od luke in daljedelnije. Te pa se morejo razvijati le, če leži za njimi veliko gospodarsko ozemlje, če se stekajo v luko in mesto interesi mnogih milijonov. To je bil vedno moj program. Z veseljem vidim danes, da pozna to tudi liberal-

no tržaško meščanstvo, ki hoče ustanoviti stranko izključno gospodarskega značaja. In jaz sem uverjen, da ti smotri niso nikakor naperjeni proti pravim koristim Italije. Do zadnjega trenutka sem upal, da ne pride do vojske z Italijo in da bo leta imela še važno posredovalno vlogo pri končni ureditvi svetovnega požara. Ta vojska je proti koristim Italije; prav tako bi bila proti koristim italijanskega ljudstva iredenta v Trstu, ker ne bi pripustila mirnega dela za razvoj. Tu in povsod treba spoznati, da mi ne moremo iskati niti v Italiji niti z Italijo svoje bodočnosti ker se ne moremo gospodarsko uničiti. Mi v obče ne moremo obstojati, če ne ostanemo Trst avstrijska luka“.

DOBERDOB ALI DOBERDO?

Tržaška „Edinost“ popolnoma upravičeno piše:

Ena tržaških ulic je prešla torej novo označenje z imenom kraja, kjer se vrše sedaj krvavi, zgodovinsko znameniti boji, kjer naši bojevnik izvajajo junaštva, kakor jih je le malo zabeleženih v zgodovini modernih vojn, v obrambo meja naše monarhije in za ohranitev integritete naše države.

Naš Doberdob in kraška planjava okoli njega je to, kjer stoji naša hrabra straža, da odbije napade, ki butajo vanje iz furlanske ravani. Slovenska tla so to in slovenska vas je, ki daje ime temu krvavemu bojnemu pozorišču. Zato je tudi edino pravo, edino pra-

vilno in tudi edino pravično tisto krajevno označenje, ki mu ga je dalo ljudstvo, ki mu je to ozemlje domača gruda. In vendar rabi v vseh poročilih po časopisih še vedno skovanka — Doberdo.

Nadaljevanje s to staro prakso, ki je od nekdanj pačila resnični narodni značaj naših krajev, je še razumljivo na vse zadnje. Na kartah generalnega štaba je označena Doberdo in zato se ga drže vojske oblasti. Ali, ko gre za to, da se z imenovanjem ene tržaških ulic ovekoveči gigantska borba, defenziva, ki z ozirom na vse obojnost, ob katerih se vrše, pomenja morda najslajnejše zmage v tej svetovni vojni — moremo pričakovati, da dobi ona ulica pravično ime. Ne Doberdo ampak Doberdob je to!

Apeliramo torej na kompetentne faktorje, posebno pa na njego-

vo ekscelencio namestnika Fries-Skeneja, ki si je znal z modrim, taktičnim in korektnim vedenjem v mnogih slučajih pridobiti zaupanje prebivalstva, naj ukrenejo, da bo ustrezno tej naši želji, ker le tako bo odgovarjalo značaju kraja, ki se hoče z omenjenim prekrščenjem proslaviti, in s tem tudi namenu te odredbe!

Ni to nikaka zahteva narodnega šovinizma, niti se ne more nihče čutiti neprijetno zadet po tem. Tudi naše italijansko prebivalstvo ne. Tudi v časih najhujše propagande, ko je „Piccolo“ najdrznejše prekršcal naša krajevna imena, mu masa italijanskega prebivalstva ni sledila in ni hodila v Bagnole, Vale di San Odorico, Cesiana, marveč vedno le v Boljune, Dolino, Sežano! Tako se tudi ne bo spodtikala nad Doberdobom. Prosimo torej, dokler je še čas!

NAJPRIPRAVNEJA LINIJA

ZA VSE, KATERI POTUJEJO PO MORJU

JE

CUNARD LINE

katera ima največje, najhitrejše in najvarnejše brodovje na svetu.

CUNARDOVO BRODOVJE:

AQUITANIA 47.000 ton
NAJVEČJI PARNIK BRITŠKEGA KRALJESTVA.

MAURETANIA 32.000 ton
NAJHITREJŠI PARNIK NA SVIETU.

CARONIA . . 20.000 ton

GARMANIA . 20.000 „

LACONIA . . 18.100 „

FRANCONIA 18.100 „

ORDUNA . . 15.500 „

TRANSYLVANIA . . 14.000 „

SAXONIA . . 14.300 „

IVERNIA . . 14.300 „

AURANIA . . 14.000 „

CARPATHIA 13.600 „

ANDANIA . . 13.000 „

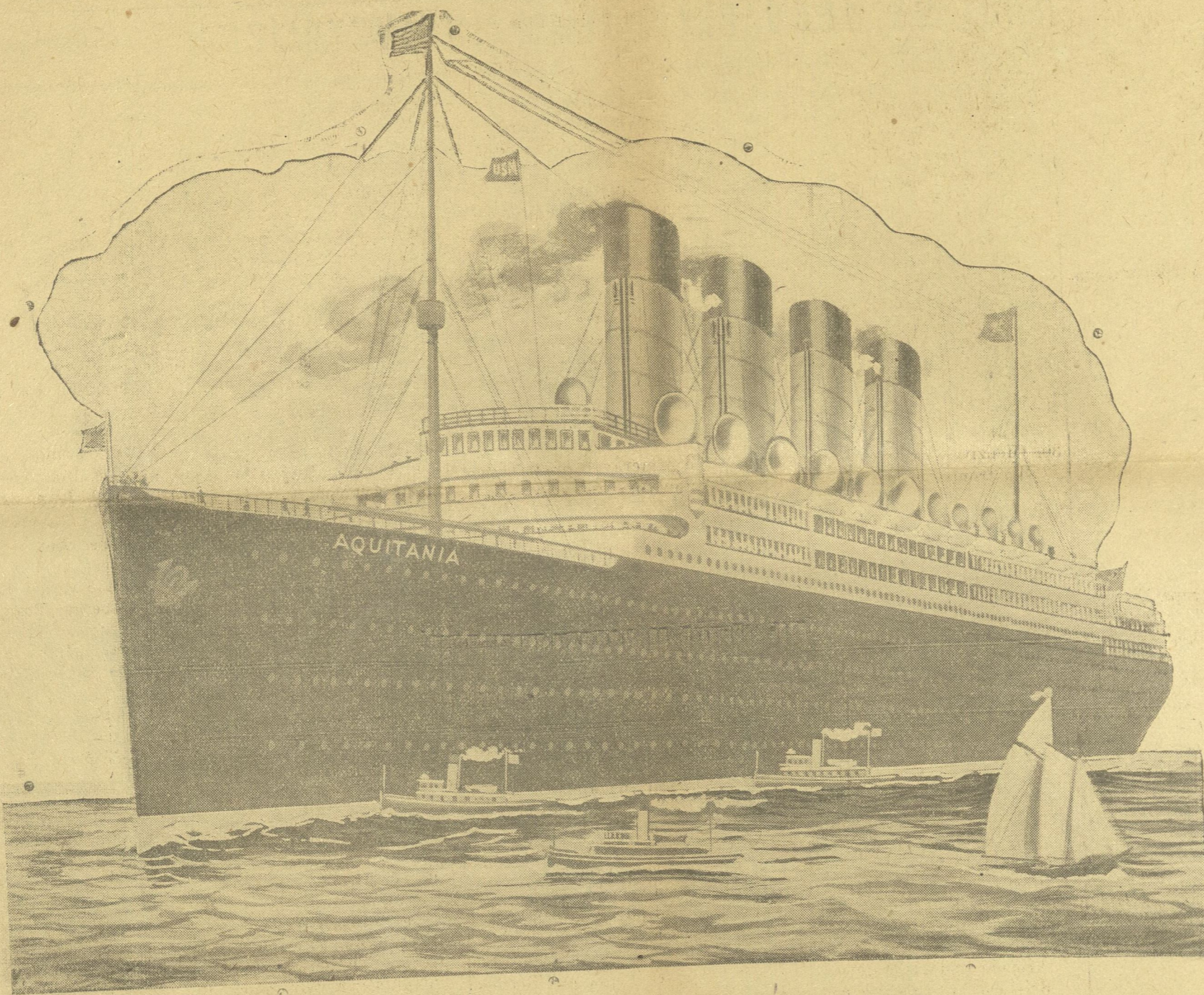
ALAUNIA . . 13.000 „

ULTONIA . . 10.400 „

PANNONIA . 10.000 „

ASCANIA . 10.000 „

AUSONIA . . 8.000 „

„AQUITANIA“

Najnovjša uredba pri „Aquitania“ kakor pri „Mauretania“ je to, da je izgrajena tako, da ima dvojne stene; brod v brodu. Ta brod drugače rečeno ima dve neprodorni steni. Ena od druge sta oddaljeni 15 čevljev, tako, da se nahaja med obema prazen prostor napolnjen z zrakom. Razume se, da udarec v zunanjo steno ne more škodovati mnogo brodu, ker zrak med stenama oslabi udarec in varuje znotranjo steno. Poleg tega se nahaja še 16 preko cele širine parnika raztezajočih se sten, katere se lahko zapre, tako da voda ne more prodreti v brod drugje kot le tam, kjer je popustila zunanja stena.

Vsled te kombinirane naprava je brod nepotopljiv in že sam po sebi dosti varen, vendar so pa stropje in palubje broda tako urejeni, da se tudi te lahko zapre, in so za vodo nepredirni, kakršne naprave se nahajajo tudi na parniku „Mauretania“.

„Mauretania“ je največji, najhitrejši in največja častnejši parnik na svetu. Atlantik prevozi v 4 dneh in 16 urah. Vozi z hitrostjo 26 milj na uro, a gonijo ga stroji od 70.000 konjskih moči. Štiristroki vijaki gonijo ta parnik. Čista tonaža je 32.000 ton — Urejen je z večjim komparnik. — Na njem je profortom kakor vsak drug stora za 4000 ljudi.

Uradi Cunard Line nahajajo se v vseh večjih mestih po vseh državah na svetu.

The Cunard Steamship Co. Ltd.
21-24 STATE ST., NEW YORK

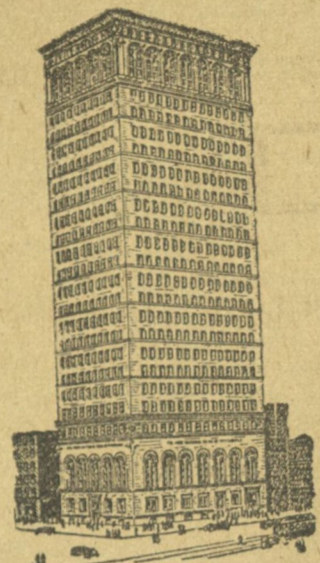
BOSTON

PHILADELPHIA

CHICAGO

MINNEAPOLIS

Lastna zgradba.

VSEM SVOJIM POKROVITELJEM ŽELIMO :

SREČEN BOŽIČ, V KOLIKOR NAM MORE BITI SREČEN IN UGODEN RADI RAZMER V STAREM KRAJU. ŽELIMO TUDI, DA NAM PRIHODNJE NOVO LETO PRINESE TOLIKO ZAŽELJENI MIR, KATEREGA SI VSIKDO ŽELI.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK OF PITTSBURGH, PA.

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA - DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU

Ustanovljena leta 1852.

SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTI. — ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ K AKE ODPOVEDI.

INOZEMNI ODDELEK BANKE

ZDAJ POŠILJAMO V STARO DOMOVINO

100 Kron za \$14.00

Z JAMČENJEM

The First-Second National Bank

CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST.
PITTSBURGH, PA.

PIŠITE PO TISKOVINE ZA POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ. KUVERTE IN PAPIR VAM
POŠLJEMO TAKOJ BREZPLAČNO NA VAŠ NASLOV.

[Empty rectangular box for address information]